Cena za egzemplarz 15 groszy.

GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GORNOŚLĄZAK wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie 3,— zł.

Przez lud — dla ludu!

TELEFON nr. 1414.

OGŁOSZENIA oblicza się na wiersze milimetrowe. — Wiersz milimetrowy kosztuje 15 groszy. Wiersz reklamowy 60 groszy.

REDAKCJA i EKSPEDYCJA znajduje się w Katowicach Rynek 12.

Nr. 12. Katowice, niedziela 15-go stycznia 1928 Rok 27.

Z posiedzeń komisji Sejmu Śląskiego.

Katowice. (PAT). Na posiedzeniu komisji socjalnej Sejmu Śląskiego z d. 13. bm., w którem wzięli również udział: przedstawiciel Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, oraz przedstawiciele związków zawodowych i pracodawców, zastanowiano się nad sprawą wyrażenia zgody Sejmu Śląskiego na wprowadzenie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 14 lipca 1927 r. o inspekcji pracy.

Przedstawiciel Ministerstwa p. Jankowski przedstawił w obszernych wywodach stanowisko Ministerstwa w tej sprawie, wyjaśniając, że przepisy tego rozporządzenia w niczem nie sprzeciwiają się istniejącym ustawom w tej dziedzinie na Śląsku, oraz, że Ministerstwo gotowe jest w każdej chwili konferować z miarodajnymi czynnikami, celem ewentualnego usunięcia sprzeciwów. Następne posiedzenie komisji odbędzie się dnia 20 bm. o godz. 3½ po poł.

Katowice. (PAT). Komisja budżetowa Sejmu Śląskiego przyjęła na posiedzeniu z d. 13 bm. szereg poprawek do ustawy o Śląskim Funduszu Gospodarczym, a następnie ustaliła zaległości gmin za opłatę od lokali dla policji na 500.000 zł. Resztę tych zaległości umorzono.

Poseł Janicki przedstawił szczegółowo projekt ustawy o utworzeniu Śląskiego Komunalnego Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowego. Dyskusję nad tym projektem odroczono do następnego posiedzenia.

Projekt ustawy o kredytach dodatkowych, o dochodach i rozchodach od kwietnia do końca ub. r. referował naczelnik Wydziału Skarbowego p. dr. Bielak.

Katowice. (PAT). Wspólne posiedzenie komisyj prawniczej i agrarnej Sejmu Śląskiego z d. 13 bm., któremu przewodniczył poseł dr. Rakowski, poświęcone było kwestji uprawnienia władzy centralnej do wydania zarządzenia w sprawie komasacji gruntów na Śląsku. Obecni byli również przedstawiciel Województwa, oraz prezes Okręgowego Urzędu Ziemskiego p. Okołowicz. Po wysłuchaniu referatu prezesa Okręgowego Urzędu Ziemskiego, oraz po dłuższej ożywionej dyskusji, w której zastanawiano się nad tem, czy upoważnienie władzy centralnej w tym wypadku, nie oznaczałoby rezygnacji Sejmu Śląskiego z uprawnień, zagwarantowanych mu statutem organicznym, komisja postanowiła przedłożyć Sejmowi kompromisowy projekt ustawy, mocą której Sejm Śląski zgadza się na to, aby odnośna ustawa była wydana jednorazowo w terminie nie późniejszym, niż 1 lipca 1928 r. przez władzę centralną w trybie ogólnego ustawodawstwa Rzeczypospolitej.

Referat na plenum przydzielono posłowi Palarczykowi.

Amerykańsko-francuska dyskusja nad traktatem antywojennym.

Paryż. (PAT.) Odpowiedź Kelloga na ostatnią notę Brianda stwierdza, że między Francją a Stanami Zjednoczonemi osiągnięta została zgoda co do wielostronnego charakteru proponowanego traktatu, zauważa jednakże, że procedura, zaproponowana przez Brianda, a polegające na tem, że Francja i Stany Zjednoczone podpiszą najprzód traktat, który byłby następnie przedstawiony do przyjęcia innym państwom, stawiałby te państwa wobec traktatu ostatecznego i mógłby być dla nich niemożliwy do przyjęcia z tego powodu Wobec tego Kellog proponuje, aby oryginalna formuła Brianda stała się przedmiotem wstępnych dyskusyj z innemi wielkiemi mocarstwami celem zawarcia paktu i układu na warunkach, zaproponowanych przez traktat.

Jeśliby Francja zgodziła się na to, Kellog proponuje, aby Francja i Stany Zjednoczone przesłały do Angiji, Niemiec, Włoch i Japonji tekst propozycji oryginalnej Brianda, podkreślając, iż dyskusja wstępna nie mogłaby się rozpocząć we wspomnianych państwach przed zawarciem ostatecznego układu między Francją a Stanami Zjednoczonemi.

Z państwowej komisji wyborczej.

Warszawa. (PAT.) Do dnia 13 bm. w państwowej komisji wyborczej zgłoszonych zostało dwie dodatkowe listy państwowe następujących stronnictw: Ukraińskij Narodni Sojus i Narodowa Partja Robotnicza.

Kongres stanu średniego Wojew. Śląskiego

Katowice. (Tel. wł.) W poniedziałek, dnia 16 bm. o godzinie 3 po poł. odbędzie się w Sali Powstańców przy ulicy Wolności w Katowicach

Kongres Stanu Średniego,

zwołany przez Komitet organizacyjny.

Zadaniem Kongresu jest rozpatrzenie i wysunięcie aktualnych postulatów Stanu Średniego, zajęcie stanowiska wobec zbliżających się wyborów do ciał parlamentarnych, oraz wyłonienie Rady, mającej na celu reprezentowanie Stanu Średniego w Województwie Śląskiem.

Na porządku obrad przewidziany jest szereg referatów m. in. referat pod tytułem „Organizacja Stanu Średniego", który zostanie wygłoszony przez p. Hanasza z Poznania, Prezesa Gł. Kom. Organizacyjnego Zjednoczenia Stanu Średniego na Rz. P.

Propozycja polska w Kownie.

Kowno. (PAT.) Piątkowe pisma kowieńskie podają wiadomość o przyjeździe naczelnika wydziału Ministerstwa Spraw Zagranicznych z Warszawy p. Adama Tarnowskiego z pismem ministra Zaleskiego do premjera Woldemarasa.

Powstanie Tow. wystawowego i propagandy gospodarczej.

Katowice. (PAT.) Inicjatywa Polskiego Związku Zrzeszeń Gospodarczych w sprawie utworzenia towarzystwa wystawowego i propagandy gospodarczej na Śląsku spotkała się z pełnem zrozumieniem zarówno władz miejskich Katowic jakoteż i Mysłowic, które wydelegowały do komitetu organizacyjnego tego towarzystwa swoich przedstawicieli w osobach burmistrza Szkudlarza, radcy budowniczego Sikorskiego, radn. Biniszkiewicza i Cichonia z Katowic, oraz z Mysłowic burm. Kudery, radcy Gasparego i in. Pierwsze posiedzenie komitetu organizacyjnego odbędzie się w środę, dnia 18 stycznia o godzinie 5½ po poł. w magistracie miasta Katowic. Towarzystwo to poza imprezami wystawowemi ma ująć także w stałych ramach organizacyjnych ruch wycieczkowy na Śląsku, który dotychczas rozwijał się samorzutnie.

Pogrzeb ś. p. Ossuchowskiego.

Warszawa. (PAT). Dnia 13 bm. rano odbyło się w Warszawie z katedry św. Jana wyprowadzenie zwłok ś. p. mecenasa Ossuchowskiego, wybitnego działacza społecznego i oświatowego. W pogrzebie wzięli udział rząd, organizacje społeczne i oświatowe, dalej przedstawiciele nauki i inni.

Dymisja ministra Reichswehry.

Berlin. (PAT). Minister Reichswehry Gessler podał się do dymisji.

Śladem carów.

Sybir! ... Sto lat wyraz ten rozbrzmiewał głośnem echem po całym świecie. Budził on grozę, wywoływał ponure obrazy, straszne tragedje. Zwłaszcza w sercach polskich, Sybir był pojęciem, przywodzącem na pamięć męki i tortury, jakie znosić musieli wszyscy najszlachetniejsi w narodzie. Śmiało można powiedzieć, że w dawnej Rosji nie było ani jednej rodziny polskiej, w której wspomnienie Sybiru nie byłoby złączone z tragedją i cierpieniem. Każdy odruch myśli polskiej, każde działanie w kierunku podtrzymywania ducha narodowego, karane było kilkuletniem lub dożywotniem zesłaniem w odległe dzikie przestrzenie Sybiru. Wśród wiecznych śniegów i mrozów, w otoczeniu ludzi na pół dzikich, pędzić tam musieli nasi rodacy nędzny żywot, zdani na łaskę i tortury wszechwładnych urzędników, na niszczące najsilniejszy nawet organizm warunki bytu. Jeśli nawet udało się zesłańcowi omylić czujność siepaczy i umknąć, lub jeśli ktoś zdołał przetrwać okres zesłania, to powracał z Sybiru zniszczony na zdrowiu, złamany na duchu.

Strasznym był Sybir! I jeśli nic innego, to pamięć o mękach, jakie Polacy tam przecierpieć musieli, żyć powinna wiecznie w narodzie, jako groźne ostrzeżenie na przyszłość, czem Rosja była dla Polaków.

Jest w Polsce pewna kategorja ludzi, którzy twierdzą, że przecież car i jego system był czemś innem, aniżeli naród rosyjski. Że także Rosjanie skazywani byli na zesłanie za udział w ruchu, dążącym do wyzwolenia z pod despotyzmu caratów. Skor więc carat został obalony, to ten naród, przyszedłszy do władzy, nie będzie stosował do swych przeciwników tak barbarzyńskich kar, jakiemi były katusze Sybiru. Ci ludzie, przesiąknięci kulturą wschodu, wszczepiać usiłują w naród i państwo metody rosyjskie, widząc w nich wszystko dobre. Starają się oni przeszkodzić, by Polska w ścisłym związku z zachodem, dążyła do rozwijania kultury zachodniej.

Jakżeż błędne są poglądy tych ludzi! Dusza rosyjska pozostała ciągle ta samą — dziką, chciwą krwi i zemsty! Oto teraz, jak doniosły depesze, w Rosji, z której wygnano carat, odżył znowu Sybir! Ci, którzy przed 20 laty szli jako skazańcy z rozkazu cara po bezkresnych szlakach Sybiru, by pędzić nędzny żywot ludzi, wyzutych z wszelkich praw, dzisiaj znowu iść będą tym samym szlakiem, już nie z rokazu cara, ale z rozkazu swych dawniejszych towarzyszów niedoli. Bo dusza rosyjskiego narodu tak samo jest dziką, jaką była dusza cara — despoty. I każdy Rosjanin, gdy dostał się do władzy, pozostanie dziką bestją, mszczącą się na swych przeciwnikach tak samo krwawo, jak car.

Bolszewicy głoszą hasła najskrajniejszego liberalizmu i wolności człowieka. Czynami swymi w ciągu dziesięcioletniego panowania zadali jednak kłam swym słowom. Przelali morze krwi, nie dlatego, by pomordowani działali na szkodę państwa, lecz tylko dlatego, że nienawiść i dzika chęć niszczenia kazała im zgładzić ze świata każdego, kto nie był bolszewikiem. Nikt jednak nie przypuszczał, że wskrzeszą oni metody carskie i stosować je będą wobec swych własnych towarzyszy, którzy przecież sami ręce swe umazane mają aż po łokcie w krwi niewinnie mordowanych. Zsyłają ich na Sybir tylko dlatego, że nie znajdują w nich poparcia dla swej obecnej polityki. Skrajni demokraci depczą brutalnie podstawowe zasady demokracji, nie uznając żadnej opozycji i chcą, by wszyscy w ten sam sposób myśleli, jak oni.

Ofiarą dzikości i barbarzyństwa rosyjskiego są ci ludzie, którzy na swojem sumieniu mają krew,

łzy, ból, cierpienia miljonów swoich rodaków. Ludzie o sercach z kamienia, o skórze hipopotama, sami teraz odczuwać na sobie będą, co znaczy być ofiarą przemocy i gwałtu. Nieprawość mści się wcześniej czy później. Ci, którzy byli panami życia i śmierci, zasłużoną, choć straszną ponoszą karę.

Ale niczego z niej się nie nauczą ani oni, ani inni Rosjanie. Ktokolwiek przyjdzie w Rosji do władzy dla tego ewangelją będzie... Sybir! Bo dusza rosyjska jest i długo jeszcze pozostanie tą samą: żądną krwi. Wieków potrzeba będzie na to, by kultura wschodu uznała to, czem przejęte są narody zachodu: poczucie sprawiedliwości i miłości chrześcijańskiej! (—)

Przegląd polityczny

Wojewoda Grażyński kandyduje?

Pisma warszawskie podały wiadomość, że blok ugrupowań, stojących na gruncie współpracy z rządem, zgłosił już w biurze wyborczem listę kandydatów z listy państwowej. Jak donosi organ Piastowców „Włościanin“, na liście tej figurować będą oprócz kilku ministrów także wojewodowie Bniński, Młodzianowski i dr. Grażyński.

Liga Mocarstwowego Rozwoju Polski.

W dniu 11 bm. odbyło się w Katowicach zebranie organizącyjne Wojewódzkiego komitetu Ligi Mocarstwowego Rozwoju Polski. Ustalono komitet wojewódzki. W myśl statutu LMRP ma na celu zjednoczenie w karną, ideowo twórczą organizację tych wszystkich elementów, które nie zarażone jadem partyjnictwa pracują dla dobra Państwa: Naczelne hasłem LMRP jest: „wszystko dla Państwa“. Liga nie jest partją polityczną. Zadaniem Ligi jest przedewszystkiem dążenie do zdobycia dla Polski mocarstwowego stanowiska przez pracę nad rozbudowaniem sił twórczych w narodzie i podniesienie jego kultury zarówno duchowej, jak i materjalnej, — praca nad wychowaniem najszerszych warstw społeczeństwa na obywateli, rozumiejących potrzebę ładu, karności, poszanowania i przestrzegania ustaw, wzbudzanie czynnego interesowania pośród najszerszych warstw społeczeństwa i stworzenie jednolitego frontu w sprawach obrony narodowej, — walka z partyjnictwem i jego ujemnemi zjawiskami w życiu państwowem, — zwalczanie jednostek oraz ugrupowań, żerujących na żywotnych interesach Państwa, tudzież tępienie przejawiających się w jakichkolwiek formach nadużyć, uprawianych przez sprzedajne elementy. Do osiągnięcia zadań wyżej wymienionych LMRP dąży przez czynne poparcie i dopomaganie państwowym czynnikom obecnie rządowym, oraz szerzenie w szerokich warstwach społeczeństwa zrozumienia dla tej idei i zaufania do pracy tych czynników, a to za pomocą konferencyj, odczytów, wydawnictw i t. p. LMRP stoi na gruncie republiki demokratycznej, zwalcza jednak nadużywanie swobód demokratycznych, o ile one godzą w interes Państwa. Siedzibą LMRP jest miasto stoł. Warszawa, terenem zaś działalności cały obszar Rzeczypospolitej Polskiej. Sekretarjat w Katowicach mieści się czasowo przy ul. Poprzecznej 11/III p. tel. 2161.

Rozłam wśród endecji.

„Przegląd poranny“ donosi, że w niedzielę ubiegłą odbył się w Poznaniu zjazd wojewódzki narodowej demokracji. Na zjeździe tym ujawniły się znaczne różnice zdań. Koło ks. prałata Stychla grupują się ludzie, którzy są zdania, że należałoby złagodzić stosunek do rządu. Przeciwko tym ludziom stają ostro zwolennicy bezwzględnej walki z marsz. Piłsudskim. Żądają oni, by endecja zajęła w walce wyborczej zdecydowanie opozycyjne stanowisko i to, jak twierdzą, w myśl listu pasterskiego biskupów.

Wściekłość nacjonalistów gdańskich.

Organ nacjonalistów niemieckich „Danziger Allgemeine Ztg.“ występuje dziś ostro przeciwko nowemu senatowi, którego wybór ma być dokonany na najbliższem posiedzeniu sejmu, t. j. w środę 18. bm. Opierając się na liście przyszłych senatorów, delegowanych przez poszczególne stronnictwa, wchodzące w skład koalicji senackiej, organ nacjonalistów podkreśla, że senat o takim składzie, do którego należą Jewelowsky oraz socjalista dr. Zint, będzie niewątpliwie dążył do porozumienia z Polską i uważa to za kardynalny błąd nowego senatu.

Znamienna mowa.

Z okazji manifestacji wschodnio pruskiej organizacji „Reichsbanner“, wygłosił prezydent parlamentu Rzeszy, socjalista Loebe znamienną mowę. Zapowiedział on zaciętą walkę przy nadchodzących wyborach do parlamentu przeciwko nacjonalistom w tym celu, aby obalić obecny rząd, a wprowadzić koalicję centrum z socjalistami. Mówiąc o polityce zagranicznej wskazał Loebe na konieczność ścisłego porozumienia z Francją. Co do Polski, to socjaliści niemieccy są zdania, że korytarz Gdański musi być zniesiony. Jednakowoż nie może to nastąpić za pomocą jakiegokolwiek gwałtu, nie można bowiem dopuścić, by z powodu kilku kilometrów ziemi wybuchł pożar wojny europejskiej. Ponieważ te same zasady wygłasza Stresemann, przeto socjaliści go popierają.

Budowa mieszkań w Niemczech.

Kto miał sposobność obserwować ruch budowlany w Niemczech, ten przyznać musiał, że Niemcy pomimo strasznych skutków przegranej wojny, dla życia gospodarczego, na tem polu wykazali wiele ruchliwości i dokonali podziwu godnych rzeczy. W roku 1927 wybudowano 250.000 nowych mieszkań, podczas gdy w r. 1926 wybudowano tylko 200.000. Na rok 1928 zapowiada się ruch budowlany znacznie lepiej. Państwo przychodzi tu z wydatną pomocą, udzielając długoterminowych, tanich kredytów.

Zbliżenie francusko-niemieckie.

Od dłuższego czasu istnieje wśród Niemców kierunek, dążący do nawiązania bliższych stosunków z Francją i wyrzeczenia się dotychczasowej nienawiści. Próby te były początkowo bardzo nieśmiałe, gdyż każdy głos, przestrzegający przed sianiem nienawiści, krzykacze nacjonaliści w Niemczech piętnowali jako zdradę. Dążność do szukania porozumienia staje się jednak coraz powszechniejszą. Obecnie bawi w Paryżu przywódca demokratów, Koch. Był on przyjęty przez Poincarego i Brianda i odbył z nimi dłuższą naradę. Nie ulega wątpliwości, że kierownicy Francji nie rozmawiali z Kochem o pogodzie lub najmodniejszych strojach, lecz o tych kwestjach, które należałoby wyjaśnić, by dojść między obydwoma narodami do zgodnej współpracy. Również bawi w Paryżu wybitny centrowiec, Wirth, który odbywa narady z wybitnymi parlamentarzystami francuskimi. W trakcie tych rozmów omawiana też była sprawa kongresu pozaeuropejskiego, który ma się odbyć w listopadzie w Paryżu. Po rozmowie z Poincarem Koch wyraził pogląd, że z mężem tym łatwiej jest mówić, niż się to na ogół zdawaćby mogło. Poincare ma zrozumienie dla doraźliwości niemieckich i jest dostępny dla rozumnych argumentacji. Osobiste zbliżenie wpływa korzystniej na łagodzenie przeciwieństw, aniżeli dziesiątki not dyplomatycznych.

Walka z komunizmem we Francji.

Paryż ma nową sensację, tym razem na tle politycznem. Oto po długich pertraktacjach parlament swego czasu wydał sądom pięciu komunistycznych posłów. Proces skończył się skazaniem komunistów na więzienie. Tutaj zaczyna się sensacja. Aby uniknąć więzienia, komuniści poukrywali się do czasu rozstrzygnięcia interpelacji w parlamencie, którą wnieśli i połączyli z wnioskiem odroczenia kary więzienia aż do rozwiązania parlamentu. Na posiedzenie zjawiła się ku ogólnemu zdumieniu dwaj skazani posłowie. Policja nie mogła ich aresztować, gdyż regulamin zabrania dokonywania aresztowań w gmachu parlamentu. Policja obstawiła szczelnie gmach, aby komunistów po wyjściu zaraz aresztować. Rząd postanowił domagać się od parlamentu odrzucenia wniosku o odroczenie aresztowania i postawił kwestją zaufania. Rozprawy zapowiadają się burzliwie temwięcej, że komunistów będzie bronił ich przywódca Cachin, który sam jest jednym ze skazanych. Cały Paryż jest tą sprawą wysoce zainteresowany, a tłumy ludzi oblegają gmach parlamentu, wyczekując wyniku sensacyjnej sytuacji. Policja przedsięwzięła rozległe zarządzenia, aby zapobiec ewentualnym rozruchom.

W NIERÓWNEJ WALCE.

107) —o— (Ciąg dalszy).

Wówczas, jakby pragnąc obrócić coś w żart, stawał się od razu dowcipnym, wesołym, pokazywał swoje epolety z poprzeczną naszywką i opowiadał, jak to się stało, że nareszcie żegnał swój pułk prawdopodobnie na zawsze.

Długa to była i zawikłana historja, którą on umiał podawać w swoim specjalnym sosie uwag, spostrzeżeń, sentencji.

Ha, cóż robić! Taką jest już nieubłagana konsekwencja wypadków-... Wleziesz między wrony... Biedny żołnierz, młody był...

W tem miejscu urywał, podpierał głowę ręką i robił się smutnym, dopóki nie porywał go znowuż potok usprawiedliwień taki wartki, rączy, że uledz mu musiał koniecznie.

Ten żołnierz się powiesił, to prawda, ależ przecież mogło się to stać i bez czyjegokolwiekbądź przyczynienia się do tego, prawda, że on, jego rotmistrz, mógłby nie stosować do niego tego systemu kar, który zastępował procedurę prawną, bo wina nie była wielką a i ten głuptaś podobno...

No, ale stało się, stało! Zawieszono go w czynnościach służbowych, pociągnięto do odpowiedzialności, naturalnie więcej dla formy, bo niema przepisu, na zasadzie którego możnaby mu wytoczyć sprawę dyscyplinarną, ale to dla niego wystarcza, zupełnie wystarcza...

Postanowił bądź co bądź porzucić taką służbę.

— Może uleczy mnie jeszcze zdrowsze powietrze poza murami koszar i obozu!... Panno Wando, jak pani myśli!...

Opowiadał to ojcu i matce, przed nimi się usprawiedliwiał i tłómaczył, do niej zwracał się na samym ostatku, a jednak czuła wyraźnie, że on ten zwrot końcowy miał cały czas opowieści na względzie, ciągle myślał o nim i o niej i chociaż nie patrzał już na nią wprost, to zezował w tę stronę z boku ostrożnie, ukradkowo, ale i ciekawie.

To było pierwsze i zupełnie nowe wrażenie, jakie na niej uczynił tem nagłem pojawieniem się wśród nich i wrażenie to pozostało dosyć silne, aby zabarwiać i następne ich przypadkowe spotkanie się to tu, to owdzie.

Jego pojawienia się na pierwszej ich zbiorowej lekcji nikt się nie mógł spodziewać. Sam Chmielowski zawahał się na chwilę, bo rzeczywiście dziwacznie wyglądał ten mundur wśród szarych sukienek i wytartych marynarek, ale Zmidryger ręczył solennie i Zarubajew siedział i słuchał tuż obok niej. W przerwach mogła niemal słyszeć jego równy spokojny oddech.

Zaraz po tej lekcji zaproponował jej swoje usługi; wieczór już był, z daleka wypadało wracać przez ciemne puste uliczki, wywalczyła sobie prawo wychodzenia z domu pod różnemi pozorami, lecz nie przywykła jeszcze do chodzenia po mieście w nocy bez towarzysza, pomimo tego nie przyjęła jego propozycyj wcale. Wsiadła w pierwszą spotkaną dorożkę i kazała się wieźć do domu.

I odtąd stosowała do niego tę metodę niezmiennie, chociaż dopuszczono go do ich towarzystwa ostatecznie, chociaż zdołał sobie w nim zdobyć niezaprzeczoną powagę przez śmiałe przewiezienie przez granicę wielkiej paki broszur, książek i innych druków.

Ignorowała go jakby rozmyślnie, ale ignorancja jej była jedynie odruchowym lękiem, któremu oprzeć się żadną miarą nie mogła.

Gdy stawał przed nią i swojemi czarnemi oczami wpijał się w jej twarz uporczywie, natrętnie, to czuła, że strach ją zdejmuje jak ptaka, na którego patrzy wąż.

Czy czasem nie przed tem ustrzedz ją chciała matka, kładąc tej drżącemi rękami ów skaplerzyk na szyję, gdy żegnały się tak długo i serdecznie, czy trwogi o to właśnie nie czytała w skłopotanem spojrzeniu ojca, gdy z pod jego opieki wydzierała się w ten szeroki obcy jej świat, czy to bicie serca, kiedy po raz wtóry opuszczała Czersko z tą starą topolą, na której klekotały bociany?...

Wanda szybko złożyła straszny list Zarubajewa i schowała go z powrotem do szuflady stolika pod „Kapitał“ Marksa, broszury Liebknechta i Furier'a i całą paczkę „Robotnika“.

Zasnęła późno i spała niespokojnie.

Śnił się jej Robrzycki ale nie taki, jakim widziała go po raz ostatni na wiosnę, kiedy to na gwałt powracali na wieś do ich opuszczonego przed dwoma laty Czerska.

Pan Walery leżał blady, bladziuchny w trumnie na katafalku ładyzeckiego kościółka i ani okiem nie mrugnął na otaczającą go ciżbę ludzi, którzy zbiegli się tu z szerokiej okolicy na oddanie mu tej ostatniej chrześcijańskiej usługi.

W małym kościółku rozbrzmiewał płacz, bo wszystkim było żal dobrego pana, sąsiada, przyjaciela i od płaczu tego chwiały się płomienie wielkich woskowych gromnic.

Na dworze padał deszcz. Grube, gęste krople rozbijały się z charakterystycznym szumem o niski drewniany dach zaniedbanej wioskowej świątyni i pluchotały po szerokich kałużach, rozlewającego się na cmentarzu błota, strumieniami wlewającego się aż tu pod czarne sukno katafalku, który chciały podmyć i unieść ze sobą, jak te gliniane chłopskie chałupy, zrywane z przyciesi powodzią.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

WIADOMOŚCI ZE ŚLĄSKA

Niedziela 15 stycznia

Niedziela II. po trzech Królach
Św. Pawła (pierwszego pustelnika † 342).
Św. Maura, (opata † 584).

SŁOW.: DOMOSŁAW.

Na imię Jezusowe wszelkie kolano klęka, niebieskich, ziemskich i podziemnych i wszelki język wyznawa, iż Pan Jezus Chrystus jest w chwale Boga Ojca. (Filip. II, 10, 11.)

Zdanie: W życiu miarę zachowaj według twego stanu, mierność jest wielki dochód i chłopu i panu.

Kalendarz astronomiczny: Słońce wschodzi o godz. 7.51, zach. o godz. 15.56. — Księżyc wschodzi o godz. 0.18, zach. o godz. 11.25. — Uran wsch. 10.12, zach. 22.14. — Neptun wsch. 19.10, zach. 9.22.

Długość dnia wynosi 8 godzin 05 min.

Zmiany powietrza p. 100 laty: wietrzno, krupki.
Jutro: śnieg, deszcz, mgła.

Jutro, poniedziałek 16 stycznia: Św. Marcelego, papieża męczennika † 310 r.

— **Zmiana uposażenia kolejarzy.** Polski Związek Kolejowców donosi, iż do nowej ustawy uposażeniowej, mającej wejść w życie, rząd włączył część nieetatowych stałych pracowników, którzy po złożeniu egzaminu służbowego, wymaganego dla odnośnego stanowiska etatowego, zostaną przydzieleni na stałe do wykonywania służby na stanowiskach pracowników etatowych.

Ważnem jest również, iż podniesiono minimum egzystencji w 14 grupie ze 130 zł. na 150 zł., oraz zmieniono stawki 5 najniższych grup. Dodatek ekonomiczny przyznano dla trojga dzieci, lecz bez matki. Przyznano dodatki kresowe oraz dla miejscowości klimatycznych i kąpielowych. Dodatek mieszkaniowy uległ pewnej zwyżce wskutek nowego podziału miast na klasy. Również przyznano zapomoge pośmiertną nieślubnym dzieciom po pracownicach kolejowych, o ile dzieci te były na ich całkowitem utrzymaniu.

Na skutek wystąpienia P. Z. Kolejowców w sprawie niskiego uposażenia nieetatowych na Śląsku, min. komunikacji zawiadomiło zarząd gł. P.Z.K., iż obecne zaszeregowanie nieetatowych dziennie płatnych dyrekcji katowickiej poddane będzie rewizji przy sposobności załatwienia sprawy ogólnego zaszeregowania stanowisk służbowych na kolejach do odnośnych grup płacy. (o.)

Województwo śląskie

* **Jasełka w Zakładzie ks. Bosko w Oświęcimiu.** Jak po inne lata, sezon jasełkowy cieszył się i w tym roku wielkiem powodzeniem. Jakże! — Rydlowskie „Betlejem Polskie“, choć stare, zawsze świeże, pełne krasy i wdzięków. Cała ta sielanka ludowa przeplatana junackimi, zamaszystemi tańcami, dopełniona klasycznemi scenami w zamku Heroda, w połączeniu z efektami scenerji, barwnemi polskiemi strojami i muzyką, utworzyła piękną całość, porywającą wprost widzów. Niestety, okres jasełkowy już mija. Po raz ostatni odegrają wychowankowie Ks. Ks. Salezjanów jasełka w najbliższą niedzielę t. j. 15 b. m. Sądzimy, że każdy skorzysta z okazji, aby z tych miłych a tak uroczych chwil zaczerpnąć jak najwięcej wrażeń.

* **Pracodawcy domagają się obniżki zarobków.** W ubiegły czwartek odbyło się posiedzenie wydziału fachowego w sprawie podwyżki zarobków, klasyfikacji robotników dniówkowych, oraz wprowadzenia czasu pracy, obowiązującego w roku 1924. Pracodawcy żądania te odrzucili, a równocześnie

ze swej strony wysunęli projekt obniżki zarobków o 10 %. Przy takiem postawieniu sprawy rokowania musiały pozostać bez wyniku, i zatargiem zarobkowym w górnictwie zajmie się komisja pojednawcza i rozjemcza. Inne żądania robotników będą przedmiotem posiedzenia wydziału głównego w czwartek 19 stycznia.

* **Położenie w hutnictwie śląskiem.** Komisji, która z ramienia ministerstwa objeżdża poszczególne huty w celu wprowadzenia w życie rozporządzenia ministra pracy i opieki społecznej dotyczącego ośmiogodzinnego dnia pracy w hutnictwie na Śląsku, udało się załagodzić położenie w hucie „Ferrum“, następnie w hucie „Silesia“ w Lipinach, w hucie „Pokoju“ w Nowym Bytomiu, w hucie „Falwa“ w Świętochłowicach i w hucie „Kunegunda“ w Bogucicach. W wymienionych zakładach załogi robotnicze powróciły do pracy.

Jednocześnie natomiast wybuchł częściowy strejk w hucie Bismarka (oddział rurkowni i w hutach cynkowych w Wełnowcu. Odbyło się tam zebranie załogi robotniczej, na którem uchwalono, aby robotnicy, zatrudnieni na placu huty cynkowej, pracowali dziennie 10 godzin z dwugodzinną przerwą na obiad, zamiast 12 godzin dziennie jak dotychczas. W czwartek odbyło się w Wełnowcu zebranie robotników, zatrudnionych przy piecach. Robotnicy domagali się podwyżki t. zw. premji cynkowej. Ponieważ dyrekcja odrzuciła żądania robotników, załoga w sile 260 osób opuściła pracę. W odpowiedzi na to dyrekcja zagroziła lokautem.

Z Katowickiego.

Katowice. (Otwarcie kursów muzyki i śpiewu). Dyrekcja Śląskiej Szkoły Muz. zawiadamia P. T. Nauczycielstwo, że otwarcie kursu przygotowującego do państwowego egzaminu z muzyki i śpiewu nastąpi **w poniedziałek, dnia 16-go stycznia b. r. o godzinie 16 po południu** w lokalu powyższej uczelni (Szopena 16). Wobec licznych zapytań, dyrekcja ograniczyła się tylko do rozesłania ogólnego prospektu kursów, natomiast dokładne informacje udzielone będą w dniu otwarcia kursów.

— (Kradzież kasowa z włamanie). W dniu 13 bm. między godz. 3—6 dokonano włamania do Banku Udziałowego przy ul. 3-go Maja, gdzie rozpruto kasę ogniotrwałą zapomocą raka i świ-

Sprawdzajcie swe nazwisko w komisjach obwodowych

Termin upływa już 15 stycznia.

drów. Dotychczas nie stwierdzono, czy co skradziono, gdyż dyrektor tegoż banku jest nieobecnym. Sprawców zdołano przytrzymać w osobach Ryszarda Mieszko z Katowic, Augustyna Kopecko z Józefówca, Christofa Szukały z Katowic i Fryderyka Nowaka z Katowic. Wymienieni, jako znani kasiarze, są podejrzani jeszcze o inne włamania. Dochodzenia w toku.

— (Poradnia eugeniczna Czerwonego Krzyża) w Katowicach, ul. Andrzeja 9 (kierownik dr. Hlond) udziela bezpłatnie porad lekarskich w sprawach małżeńskich, w sprawie chorób płciowych (badanie krwi) itp. Lekarz ordynuje w poniedziałki i czwartki od godz. 6 do 7. Wejście z podwórza.

Katowice-Załęże. (Zebranie przedwyborcze). We środę odbyło się tutaj zebranie przedstawicieli towarzystw zawodowych, kulturalnych i oświatowych, celem omówienia sytuacji w związku z wyborami. Wobec wzmagającego się ruchu ze strony niemieckiej jednogłośnie stwierdzono konieczność utworzenia jednolitego frontu polskiego i potępiono usiłowania, dążące do rozbicia jedności polskiej.

— (Przejechana przez samochód). W dniu 10 stycznia o godz. 18-ej na ulicy Warszawskiej, róg ulicy Szkolnej, samochód ze znakiem Śl. najechał na jedną z uczenic z szkoły wydziałowej, poczem z przyspieszoną szybkością oddalił się, pozostawiając ofiarę wypadku bez pomocy. Komisarjat I policji województwa śląskiego prosi ewentualnych świadków na ulicę Młyńską nr. 4, pokój 19, celem złożenia zeznań.

— (Z rady miejskiej). W czwartek 12 bm. odbyło się posiedzenie komisarycznej rady miejskiej. Na temże posiedzeniu uroczyście wprowadzono w urzędowanie nowych członków magistratu, mianowicie: płatnego radcę miejskiego dr. Wiktora Przybyłę oraz honorowych członków pp. Grajka, Mędlewskiego, Schmiegla, Dittmera, Rostka, Juchelka, dr. Parczewskiego, Jesionka i Jankowskiego. Odebrał od nich przysięgę p. burmistrz Szkudlarz w zastępstwie nieobecnego prezydenta miasta dr. Górnika. Następnie w szybkiem tempie załatwiono szereg spraw bieżących, między innemi uchwalono dodatkowe środki w sumie 200 000 złotych na rozbudowę ulicy Warszawskiej oraz 70 771 zł. 99 gr. na budowę hali wystawowej.

Zawodzie pod Katowicami. (Kradzież drutów telef.) W nocy na 12 bm. skradli nieznani sprawy na ul. Krakowskiej około 250 m. przewodów telef. Dochodzenia za sprawcami kradzieży wdrożone.

Bykowina w Katowickiem. (Kradzież z włamaniem). W nocy na 12 b. m. włamali się nieznani sprawcy do składu Poloka Adolfa, przy ul. Poniatowskiego, skąd skradli różne towary kolonialne, wartości 350,— zł. Dochodzenia za sprawcami w toku.

Siemianowice w Katowickiem. (Pożar). Dnia 13 bm. o godz. 4-tej wybuchł pożar w mieszkaniu Morgały Aloizego przy ul. Wandy 25, wskutek nieostrożnego obchodzenia się ze światłem. Pożar został ugaszony przez domowników. Oprócz częściowego popalenia łóżka i kilka sprzętów mniej wartościowych, szkoda większa nie powstała.

Halemba w Katowickiem. (Z urzędu stanu cywilnego). Na wniosek wydziału powiatowego w Katowicach wojewoda śląski mianował sekretarza gminy p. Stanisława Szczygła w Halembie zastępcą urzędnika stanu cywilnego na okręg Halemba.

Z Swiętochłowickiego.

Król. Huta. (Przytrzymanie sprawców kradzieży). Przytrzymano niejakiego Edwarda Nicera z Szarlocińca i Nowaka Alojzego z Król. Huty pod zarzutem kradzieży tytoniu na szkodę hurtowni w Król. Hucie, Rynek 2, w wartości 1200 zł.

Z Pszczyńskiego.

Pszczyna. (Ruch wyborczy). Powiatowy komitet „Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia Pracy“ ogłosił wezwanie do przedstawicieli polskich partyj, związków zawodowych, oświatowych i kulturalnych, stojących po stronie współpracy z rządem, aby tworzyły komitety miejscowe. Spisy komitetów nadsyłać należy do 16 stycznia pod adresem Powiatowego Komitetu w Pszczynie, mającego swe biuro w Domu Narodowym, ul. Sienkiewicza 1.

Orzesze w Pszczyńskiem. (Z urzędu okręgowego). Wojewoda śląski zamianował kierownika szkoły Jana Ciupka, zastępcą naczelnika urzędu okręgowego w Orzeszu.

Wisła Wielka w Pszczyńskiem. (Za utrudnianie czynności urzędowych). Sąd w Pszczynie skazał niejaką Apolonję Piekarczykową stąd za opór i utrudnienie czynności urzędowych egzekutorowi urzędu skarbowego na miesiąc aresztu.

Giełda pieniężna i towarowa.

Waluty zagraniczne na giełdzie warszawskiej
w dniu 12 stycznia 1928 r.

Płacono: za dolara amerykańskiego 8,88 złotych; za funt szterlingów angielskich 43,35 złotych; za 100 franków francuskich 34,96 złotych; za 100 szylingów austrjackich 125,42 złotych; za 100 koron czeskich 26,35 złotych; za 100 lirów włoskich 47,06 złotych; za 100 franków szwajcarskich 171, 36 złotych; za 100 belgów 124,07 złotych.

---

* **Katowickie ceny ziemiopłodów** z dnia 13 stycznia 1928 r. Płacono za 100 kilogramów franko stacja wojewódzka w walucie złotowej: Pszenica 51—52. Żyto 45—46. Owies 38—39.50. Jęczmień 43—45. Makuch lniany 53—54. Makuch słonecznikowy 49—50. Osucie pszeniczne 29—30. Osucie rżane 29—30. Tendencja spokojna.

Warszawska giełda zbożowa
w dniu 12 stycznia 1928 r.

Żyto kongresowe 39,75—41,25. Pszenica kongresowa franko Warszawa 52,50. Osucie rżane 25,75. Osucie pszeniczne franko Warszawa 28,75. Owies franko Warszawa 38,00. Usposobienie spokojne.

Z Rybnickiego.

Rydułtowy w Rybnickiem. (Wieczór gwiazdkowy). W uroczystość św. Trzech Króli w sali p. Kowalskiego odbył się wieczór gwiazdkowy, urządzony przez kierownika szkoły III p. Szymałę. Dziatwa szkolna odegrała sztuczkę „Żłóbek betlejemski“ i komedyjkę „Figle“. Po odśpiewaniu kolend przez chór szkolny pod batutą nauczyciela p. Krupy, obdarowano dziatwę podarunkami.

Wodzisław w Rybnickiem. (Nowa gałąź przemysłu). Leśniczy p. Jan Maruszczyk założył tu pierwszą na Górnym Śląsku doświadczalną stację jedwabnictwa, a w tym jeszcze miesiącu zamierza założyć osobne towarzystwo jedwabnicze. W stacji swej zamierza w najkrótszym czasie wyhodować miljon drzewek morwy białej, zaś nowe towarzystwo z siedzibą w Wodzisławiu ma dopomagać pieniędzmi w zakładaniu hodowli jedwabników, dalej szkół, ochronek i zakładów dobroczynnych.

Przegędza w Rybnickiem. (Ujęcie morderców) Rybnicka policja kryminalna wyśledziła i aresztowała morderców majstra masarskiego Fici w osobach rzeźnika Franciszka Baszczoka z Leszczyn i robotnika Pilpera. Trzeci wspólnik, wtajemniczony w plan zbrodni, wycofał się w ostatniej chwili. Aresztowani przyznali się do zarzuconej im zbrodni. Odstawiono ich do więzienia sądowego w Rybniku.

Nieboczowy w Rybnickiem. (Z urzędu stanu cywilnego). Na wniosek wydziału powiatowego w Rybniku wojewoda śląski mianował kierownika szkoły p. Leopolda Musiolika w Nieboczowach urzędnikiem stanu cywilnego na okręg Nieboczowy.

Wilcza w Rybnickiem. (Z urzędu stanu cywilnego). Wojewoda śląski zamianował p. Bernarda Strzeję zastępcą naczelnika urzędu okręgowego Wilcza.

Z Tarnogórskiego.

Opatowice w Tarnogórskiem. (Nowy urzędnik stanu cywilnego). Na wniosek wydziału powiatowego w Tarnowskich Górach wojewoda śląski mianował przełożonego gminy p. Franciszka Jurczyka w Opatowicach zastępcą urzędnika stanu cywilnego na okręg Tarnowice Stare.

Z Lublinieckiego.

Wesoła w Lublinieckiem. (Nieszczęśliwy wypadek). Dnia 9 bm. około godz. 21-ej oddano strzał do powracających z zabawy weselnej Józefa Ryla i Wilhelma Tama z Droniowiczek, w chwili, gdy przechodzili przez pola Marji Sokowej. Strzał zranił ich w twarz tak, że musieli się natychmiast udać po pomoc lekarską do Lublińca. Dochodzenia wdrożone wykazały, że strzał oddał niejaki Roch Benski z Droniowiczek, dzierżawiący polowanie na terenie tejże gminy. Czatował on na zwierzynę, a oddając strzał, nie zauważył, przechodzących. Dalsze dochodzenia w toku.

Z Śląska Opolskiego.

Tragiczne wypadki śmierci.

Przewóz, pow. kozielski. Ciężki los spotkał żonę starego rolnika Ogórka i jej młodą synowę. Leciwy gospodarz cierpiał od dłuższego czasu na ranę w nodze. Od kilku dni rana tak bardzo mu dokuczała, że Ogórka przewieziono do lecznicy w Koźlu. W zeszły piątek przybył do miejskiego lazaretu syn starego Ogórka, aby zobaczyć, jak ojcu się powodzi. W drodze powrotnej — młody Ogórek jechał na kole — zaskoczyła go okropna burza w pobliżu Roszowskiej wsi. Gwałtowny wicher zrzucił młodego, 22-letniego rolnika z koła, przyczem doznał śmiertelnych okaleczeń, ponieważ uderzył głową o kamień przydróżny. Na drugi dzień znaleźli jego trupa ludzie, idący do kościoła. Obok zwłok leżało koło. W międzyczasie zmarł w szpitalu także stary Ogórek. Można sobie wyobrazić żal i wielkie strapienie starej Ogórkowej i jej synowej. Młody Ogórek ożenił się przed 2 miesiącami. Niech obie wdowy Pan Bóg pocieszy w ich ciężkim smutku i utrapieniu.

Samobójstwo inżyniera.

Nysa. W zeszły poniedziałek zastrzelił się 30-letni inżynier N. Przyczynę popełnienia okropnego czynu było chorobliwe przygnębienie. N. osierocił żonę i dwoje dzieci.

Sprawy towarzystw.

Konferencje delegatów oddz. Związku rob. rol. i leśnych Z. Z. P. w Katowicach odbywają się w niedzielę, dnia 15 bm., dla części powiatów pszczyńskiego — rybnickiego w **Żorach u p.** Majcharowicza o godz. 10-tej.

W Tarnowskich Górach dla powiatów tarnogórsko-lublinieckiego **w lokalu p. Kapuścicka o godzinie 10-tej.**

Zebranie filijne odbędzie się w niedzielę 15 bm. w **Piekarach** o godz. 3-ciej po południu.

Rożdzień—Szopienice. Walne zebranie roczne „Sokoła“ odbędzie się w niedzielę, dnia 15 stycznia w browarze o godz. 2-ej. Obecność wszystkich potrzebna.
Zarząd.

Nowy Bytom. Towarzystwo katolickich mężów urządza w sobotę, dnia 14 stycznia o godzinie 7-ej wieczorem na sali p. Grychtoła wieczorek familijny połączony z tańcami. O jak najliczniejszy udział członków z rodzinami uprasza
Zarząd.

Wielkie Hajduki. Miesięczne zebranie „Ogniska Młodzieży“ przy szkole dokształcającej odbędzie się w niedziele, dnia 15 stycznia b. r. o godz. 5-tej po południu w szkole II giej przy ulicy 16-go lipca. Na porządku obrad referat z wyświetlaniem obrazów na temat „Wycieczka do Krakowa“. Uprasza się o liczne przybycie członków.
Zarząd.

Hajduki Wielkie. Tow. gimn. „Sokół“ urządza w dn. 15 bm. w lokalu „Hotelu Śląskiego“ o godz. 16 swoje doroczne walne zebranie. Na porządku obrad m. in. wybór nowego zarządu.

Rybnik. Towarzystwo śpiewu „Seraf“ urządza dnia 22 lutego b. r. o godzinie 3-ciej po poł. w salce muzycznej walne zebranie, na które wszystkich członków zaprasza.

Rybnik. (Stowarzyszenie czeladzi kat.) W niedzielę 15 bm. po poł. o godz. 4 odbędzie się w hotelu Świerklaniec, sala 13 zebranie, na które się członków i pp. mistrzów zaprasza. Zwraca się członkom uwagę na wykład p. dr. Pasternaka, odbywający się w niedzielę po sumie w Domu parafjalnym i poleca się gorąco wziąść udział w tym wykładzie.
Zarząd.

Rybnik. (Walne zebranie Zw. matek chześc.) W niedzielę 15 bm. po rannej Mszy św. odbędzie się w Domu parafjalnym walne zebranie Zw. matek chrześc. Na porządku obrad wybór nowego zarządu. Uprasza się członkinie o liczny udział.

— (Zebranie młodzieży). W niedzielę 15 b. m. odbedzie się w Domu parafjalnym zebranie młodzieży męskiej całej parafji. Znany tu lekarz dr. **Pasternak wygłosi okolicznościowy wykład.** Uprasza się rodziców, żeby swoich synów na to zebranie wysłali.

Teatr Polski w Katowicach

Premjera „Rusałki".

W sobotę, dnia 14 bm. odbędzie się w Teatrze Polskim premjera opery znakomitego kompozytora czeskiego Antoniego Dworzaka p. t. „Rusałka". W partjach głównych wystąpią: pp. J. Chodakowska (Baba Jaga), L. Kochańska (Rusałka), H. Korwin-Sługocka (Obca księżna), M. Zunowa (Kuchcik), M. Martini (Wodnik), reżyser J. Stepniowski (Królewicz), A. Kopciuszewski (Gajowy), Duda Morena. Tańce i ewolucje układu baletmistrza W. Wierzbickiego wykona zespół baletowy. Reżyserował p. J. Stępniowski. Dyryguje kierownik opery p. Milan Zuna. Fantastyczne dekoracje pędzla H. Zwolińskiego. Nowe kostjumy z pracowni teatralnej pod kierunkiem Czesławy i Ignacego Nowickich.

Bilety należy wcześniej rezerwować w kasie Teatru. Telefon 24.48 tylko od godziny 10—2 pop. Na premjerę „Rusałki" wszelkie bony i zniżki nie ważne.

Niedzielne popołudniowe przedstawienie popularne.

W niedzielę, dnia 15 stycznia po południu o godz. 3,30 ciesząca się rekordowem powodzeniem stale zapełniająca widownię po brzegi skrząca humorem i dowcipem komedja w 3 aktach Moliera „Chory z urojenia".

„Aida".

W niedzielę, dnia 15 stycznia o godz. 7-ej wieczorem, stale zapełniająca widownię po brzegi opera J. Verdiego „Aida".

„Tomcio Paluch" premjera 17 stycznia.

We wtorek, dnia 17 stycznia odbędzie się premjera przepięknej bajki dla młodzieży Henryka Zbieruchowskiego „Przygody Tomcia Palucha". Obsadę głównych ról stanowić będą: pp. W. Michałkowska (Księżniczka Leopolja), S. Sawicka (królowa), T. Nettówna (Gawron), K. Hajdamowicz (Świerszczyk), H. Rozwadowska (matka), N. Wojtaszek (król ludożerców Ham-Ham), M. Zoner (minister kuchni), I. Erwan (smok), A. Wojdan (duch lasu), T. Żeromski (wódz), L. Wiśniewski (paragraf), J. Borsuk (wartownik), S. Oskard (kuchcik), W. Pawłowski (Rotny).

Rolę tytułową postać „Tomcia Palucha" oraz jego braci Piotrusia-Zdasia, Janka, Franka, Kubusia i Stasia odegrają dzieci. Tańce układu baletmistrza W. Wierzbickiego wykona zespół baletowy. Fantastyczne dekoracje skomponował p. prof. St. Ligoń. Reżyserował p. Mieczysław Zoner. Dyryguje kapelmistrz Hładełowicz. Bilety należy wcześniej zamawiać w kasie Teatru. Telef. 24.48. Ze względu na młodzież przedstawienia **„Tomcia Palucha" rozpoczynać się będą o godzinie 7-ej wieczorem.**

* * *

Gościnny występ Teatru Katowickiego w Bytomiu.

Polski Teatr z Katowic wystąpi w teatrze bytomskim w poniedziałek, dnia 16 stycznia rb. z operą polskiego kompozytora Różyckiego. Opera nosi tytuł „Casanova". Treścią opery są przygody sławnego awanturnika z ośmnastego stulecia Casanovy. Opera przy udziale muzyki i śpiewu, oraz barwnych występów baletu zapoznaje nas z przygodami Casanowy tak w Konstantynopolu i Wenecji, jak w Warszawie, na dworze ówczesnego króla polskiego Stanisława Augusta.

Piękne wykonanie opery i tanie ceny biletowe — od 40 fen. począwszy — zachęcić powinny jak największą ilość publiczności do przybycia na poniedziałkowy występ gościnny Teatru Polskiego.

Bilety już teraz nabywać można w Banku Przemysłowców przy ul. Dyngosa oraz w kasie biletowej Miejskiego Teatru Bytomskiego.

Rodakom z Województwa Śląskiego z Łagiewnik, Goduli, Orzegowa, Szarleja, Brzezin, Piekar Wielkich i Radzionkowa, mającym bliżej do Bytomia aniżeli do Katowic, polecamy poniedziałkowy występ Polskiego Teatru z Katowic w bytomskim teatrze miejskim przy ulicy Gimnazjalnej.

Teatr Polski na prowincji.

Poniedziałek, dnia 16 bm. „Chory z urojenia" **w Tarnowskich Górach.**

Poniedziałek, dnia 16 bm. „Casanova" **w Bytomiu.**

Środa, dnia 18 bm. „Chory z urojenia" **w Nowym Bytomiu.**

Czwartek, dnia 19 bm. „Chory z urojenia" **w Rybniku.**

Piątek, dnia 20 bm. „Chory z urojenia" **Pszczyna.**

„Wesoły bal urwisów".

Wobec braku ostatecznej odpowiedzi ze strony Litwy nie możemy napewno odpowiedzieć, czy na balu urwisów w sali Powstańców w dniu 14 bm. weźmie udział premjer Litwy Woldemaras. Niezależnie od tego zabawa ta zapowiada się świetnie. Rozdanie 5 cennych nagród. Początek przedstawienia o godz. 9-ej wieczór. Ze względu na wielkie zainteresowanie się „Balem urwisów" bilety należy wcześniej rezerwować w księgarni p. Fiszera w Rynku.

Do tańca przygrywać będzie znakomita orkiestra 73 p. p.

SPORT.

Komunikat nr. 1

z posiedzenia zarządu podokręgu Rybnik GZOPN. z dnia 7 stycznia rb.

Przewodniczący p. Rolnik, prezes.

Obecni: pp. Penkalla, Szymik, Oleś i Szołtysek.

1. Ustalono terminy i porządek obrad zebrania zarządu w myśl wzorów i postanowień ubiegłego roku.

2. Zwraca się członkom zarządu uwagę na to, że trzykrotne nieusprawiedliwione nieprzybycie na zebranie pociąga za sobą utraty członkostwa zarządu. Donosi się klubom, że zebrania zarządu odbędą się w przyszłości każdy drugi czwartek w lokalu związkowym (Hotel Świerklaniec).

3. Podaje się do wiadomości klubom, że wszelkie korespondencje, dotyczące spraw związkowych i sędziowskich należy skierować tylko pod adres: **Szymik, asyst. rach. Rybnik, ul. Mikołowska 51.**

4. Na podstawie doniesienia KS. Błyskawica Kop. Ema o nieuregulowanie swych obowiązań ze strony KS. Silesia Rybnik-Paruszowiec poleca się danemu klubowi załatwić sprawę powyższą do dnia 24 stycznia 1928 roku.

5. Prośbę KS. Silesia Rybn.-Paruszowiec dotyczącą uregulowania długu na rzecz KS. Odra Wodzisław uwzględniono jak następuje: KS. Silesia zapłaci powyższy dług w miesięcznych ratach po 5.— zł. od 1 grudnia 1927 r. przez Podokręg Rybnik.

Za Zarząd Podokręgu

(—) Rolnik, prezes. (—) Szymik, sekret.

Komunikat nr. 2

zarządu Podokręgu Rybnik.

Zwołuje się konferencję wszystkich klubów należących do podokręgu na niedzielę, dnia 15 stycznia rb. o godz. 10-ej. do Hotelu Świerklaniec w Rybniku.

Na porządku obrad:

a) sprawa ubezpieczenia graczy,

b) założenie podokręgu lekko-atletycznego.

Każdy klub winien wydelegować swoich uprawnionych przedstawicieli.

(—) Rolnik, prezes. Szymik, sekret.

Dział urzędowy.

Połączony komunikat zarządu.

z dnia 6, 13 i 30 grudnia 1927 r.

1. Powołując się do komunikatu zarządu nr. 17 z dnia 18 listopada 1927 ad punkt 7 przeprowadzał zarząd dalsze pertraktacje z przedstawicielami Ligi nad zlikwidowaniem rozłamu na terenie tut. Z. O. P. N. — Wskutek rozbieżności zdań a mianowicie z powodu tego, że zarząd GZOPN jest w niemożności wkraczać w kompetencje innych okręgów, która to komplikacja istnieje w tut. Lidze Okręgowej, do której należą kluby z Górnego Śląska, Śląska Cieszyńskiego i Zagłębia Dąbrowskiego, pertraktacje nie mogły dojść do pozytywnego wyniku, ponieważ Liga opierała się przytem, że na konstytucyjnem zebraniu nowego związku winne brać udział wszystkie towarzystwa z wyżej wymienionych dzielnic co zarząd Związku przyjąć nie mógł, opierając się na przydzielonym mu statutowo terenie. Wobec powyższego konferencje zakończono.

2. Postanowiono zwołać na dzień 29 stycznia 1928 roku walne zgromadzenie GZOPN. do Katowic. Porządek obrad po myśli § 16 statutu. Lokal podany będzie później do wiadomości. Godzina rozpoczęcia walnego zgromadzenia o godz. 9-ej przed południem.

Wybrano komisję przygotowawczą wnioski do walnego zgromadzenia z pp. Felisa, Kopca i Korduli, którzy opracują odnośne projekty.

3. Wybrano skład delegacji do Nadzwyczajnego walnego zgromadzenia P. Z. P. N. składającego się z pp. Budnioka, Korduli i Labanda i wyposażono ją w odnośne dyrektywy.

4. Odłożono do jednego z następnych posiedzeń sprawy sporu finansowego pomiędzy KS. 06 Katowice i KS. Pogoń dla nadesłania rachunku reklamy przez KS. 06 Katowice.

5. Zażalenie KS. Brynica Kamień przeciw KS. Łagiewniki przekazano na drogę administracyjną dla zasięgnięcia wyjaśnień ze strony KS. Silesia Łagiewniki.

6. Na walne zgromadzenie Podokręgu Rybnik wydelegowano p. Markowicza i Fauska.

7. Postanowiono zwołać na dzień 3 stycznia rb. konferencję informacją klubów klasy A i B-Ligi, na której złoży delegacja sprawozdanie z odbytego Nadzwyczajnego walnego zgromadzenia P. Z. P. N. a zarząd sprawozdanie z pertraktacji z Ligą Okręgową oraz poruszy sprawę reorganizacji mistrzostwa.

8. Rozpatrywano odwołanie KS. Dąb przeciw uchwale W. G. i D. w sprawie zawodów o mistrzostwo klasy A — A. K. S. — KS. Dąb. Dla przeprowadzenia dalszych szczegółów przekazano sprawę do referenta p. Skopowi, który na następnem posiedzeniu złoży sprawozdanie.

9. Na prośbę KS. Bogucice 20 darowano temu 15 zł. kary, nałożonej uchwałą 2 D. i D. za wstawienie nieuprawnionego do gry gracza Szwarca, ponieważ klub przedłożył dowód, że przekroczenie nie nastąpiło z winy klubu.

10. Odwołanie I KS. Tarnowskie Góry przeciw KS. Mysłowice i odwrotnie załatwiono w ten sposób, że Kluby nawzajem zwrócą sobie powstałe koszta wskutek niestawienia się drużyn.

11. Na prośbę KS. Naprzód Lipiny ułaskawiono gracza Kanię, dyskwalifikowanego uchwałą W. G. i D.

Ponadto zarząd uchwala, że z dniem 1 stycznia rb. znosi się dyskwalifikację wszystkim graczom drogą ułaskawienia, jednakowoż pod warunkiem, że o ile nastąpi przekroczenie w roku 1928, kara nieodbyta zostaje danemu graczowi doliczona.

12. Wzywa się wszystkie Kluby, które zalegają z 10 proc. z zawodów o mistrzostwo a należących się GZOPN. w przeciągu dni 5-ciu uregulowały te zaległości.

13. W ostatnim czasie pojawiają się na łamach jednego z tut. czasopism artykuły, w których zarzuca się GZOPN. uprawianie separatyzmu dzielnicowego w związku z niedojściem do skutku likwidacji rozłamu piłkarskiego na terenie tut Z. O. P. N.

Wobec tego oświadcza się, że miarodajne czynniki GZOPN. nie hołdują żadnym celom separatystycznym, a o ile bronią stanowiska Związku to zgodnie z dotychczas obowiązującemi, Zarząd i towarzystw podległych, przepisów i statutu, które nie pozwalają temu wkraczać w kompetencje innych Z. O. P. N. przed unormowaniem kwestji terytorjalnej przez najwyższą magistraturę piłkarską tj. Walnem zgromadzeniem nowego P. Z. P. N., które odbędzie się w dniu 15 stycznia 1928 r. w Warszawie. Poza tem podaje się do wiadomości, podległym towarzystwom jak szerokiej opinji publicznej i sportowej, że zarząd GZOPN. oraz towarzystwa do niego przynależne nic wspólnego nie mają z nowo utworzonym w dniu 8 bm. Śląskiego Z. O. P. N. i nikt z zarządu oficjalnie tam udziału nie brał.

Za zarząd

Flieger, prezes. Kordula, sekret.

Komunikat nr. 36

z posiedzenia Wydz. Gier i Dyscypliny z dnia 12 1 rb.

Obecni: pp. Felis, Dyrda, Czech, Gruszka, Cyganek, Dublaszewski, Weihs, Bartosz i Skwara.

Wyznaczono następ. zawody o wejście **do Ligi B.** następujących mistrzów podokręgowych: Kl. B.

15 stycznia 1928 r.

KS. Zgoda Bielszowice — KS. Odra Szarlej.
KS. Chorzów — KS. Czerwionka 1923.

22 stycznia 1928 r.

KS. Zgoda Bielszowice — KS. Chorzów.
KS. Czerwionka — KS. Kościuszko Szopienice.

29 stycznia 1928 r.

KS. Kościuszko Szopienice — KS. Zgoda Bielszowice.
KS. Odra Szarlej — KS. Chorzów.

2 lutego 1928 r.

KS. Chorzów — KS. Kościuszko Szopienice.
KS. Czerwionka 23 — KS. Zgoda Bielszowice.

Wyznaczono zawody o wejście do klasy „B" następujących mistrzów podokręgowych kl. „C".

22 stycznia 1928 r.

KS. Szopienice 24 — KS. Sparta W. Piekary.
KS. Ligocianka Ligota — KS. Bytków.

29 stycznia 1928 r.

KS. Bytków — KS. Szopienice 24.
KS. Sparta W. Piekary — KS. Ligocianka.

2 lutego 1928 r.

KS. Sarmata Rybnik — KS. Bytków.
KS. Ligocianka — KS. Szopienice 24.

Powyższe zawody odbędą się w styczniu o godz. 13,30, w lutym o godz. 14-ej po południu.

(—) Felis, prezes. (—) Cyganek, sekret.

Wesoły kącik.

Co gorsze.

A.: Jakże smutnem musi być dla śpiewaka, gdy zauważy, że utracił głos i już śpiewać nie umie.

B.: — Tak, ale gorzej jest, gdy tego nie zauważy wcale, tylko nadal śpiewa, pomimo lichego głosu.

Ojciec i syn.

Słuchaj leniuchu:

— George Washington był w twych latach prymusem w klasie.

— A w twoim wieku był prezydentem Stanów Zjednoczonych.

Zmienił zdanie.

— Co dałeś za to ubranie?

— Trzysta złotych.

— Strasznie drogo!

— Ale na raty.

— Na raty? Za bezcen!

Program radjowy.

Niedziela 15 stycznia.

Katowice, fala 422 m.

10,15 Transmisja nabożeństwa z Bazyliki wileńskiej — 12,00 Sygnał czasu, komunikaty lotniczo-meteorologiczne oraz hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie — 12,10 Transmisja koncertu symfonicznego z Filharmonji warszawskiej — 14,00 Odczyt religijny: Społeczeństwo a religja, wygłosi pr. Milik — 14,20 Odczyt rolniczy z Warszawy — 14,40 Koncert z płyt gramofonowych — 15,15 Transmisja koncertu symfonicznego z Filharmonji warszawskiej — 16,30 Rozmaitości — 17,00 Uroczyste otwarcie radjostacji wileńskiej — 17,40 Transmisja z Wilna: Audycja literacka — 18,30 Transmisja z Warszawy — 18,45 i 19,10 Transmisja odczytu z Ostrej Bramy w Wilnie — 20,30 Koncert wieczorny — 22,00 Sygnał czasu, komunikat lotniczo-meteorologiczny i komunikaty Pol. Ag. Tel. — 22,20 Komunikat sportowy — 22,30 Transmisja koncertu z kawiarni Atlantic.

Warszawa, fala 1.111 m.

10,15 Transmisja nabożeństwa z Bazyliki wileńskiej — 12,10 Transmisja poranku muzycznego z Filharmonji — 14,00 do 15,00 Odczyty rolnicze — 15,15 Transmisja koncertu z Filharmonji — 16,30 Rozmaitości — 17,00 i 17.40 Transmisja z Wilna — 18,30 Komunikaty Pol. Ag. Tel. — 18,45 do 20,00 Transmisje z Wilna — 20.30 Transmisja koncertu wieczornego z Wilna — 22.00 Komunikaty — 22,35 Transmisja muzyki tanecznej.

Kraków, fala 545 m.

10,15 Transmisja nabożeństwa z Bazyliki wileńskiej — 12.00 Transmisja sygnału czasu, hejnału z wieży Marjackiej i komunikatu-meteorologicznego 12,10 Transmisja z Filharmonji warszawskiej — 14.00 i 14.25 Pogadanki dla rolników — 15,10 Transmisja z Warszawy — 17.00 Transmisja z Wilna — 18,45 Transmisja z Wilna — 22,00 Transmisja z Warszawy — 22,30 Transmisja muzyki tanecznej.

Poznań, fala 344.8 m.

10,15 Transmisja nabożeństwa z Bazyliki wileńskiej 12,00 i 12,25 Odczyt dla rolników — 15,15 Transmisja koncertu z Filharmonji warszawskiej — 17,00 Uroczyste otwarcie stacji wileńskiej — 17,40 Transmisja z Wilna; Audycja literacka — 19,10 Transmisja z Wilna — 19,40 Transmisja z Wilna: Nabożeństwo z Ostrej Bramy — 20,30 Transmisja koncertu wieczornego z Wilna — 22,30 Transmisja muzyki tanecznej.

Wrocław, fala 322.6 m.

Gliwice, fala 250 m.

12,00 Produkcje muzyczne na gitarze — 14,10 Odczyt rolniczy — 15,20 Bajki — 16,00 Koncert — 18,00 Transmisja z Gliwic: Wieczór aryj — 21,00 Wieczór niemieckiej pieśni ludowej — 22,30 Muzyka taneczna.

Berlin, fala 483,9 m.

11,30 Poranek muzyczny — 14,30 Program dla filatelistów — 15,30 Program dla dzieci — 16,00 Wskazówki dla radjosłuchaczy — 16,30 Koncert — 19,00 do 20.00 Odczyty — 20,30 Rozmaitości — 22,30 Muzyka taneczna.

Wiedeń, fala 217.2 m.

10,30 Koncert organów — 11,00 Poranek Mozartowski (orkiestra symfoniczna) — 15,30 Muzyka taneczna — 17,05 Recytacje poezyj o zimie — 18,35 Muzyka kameralna — 20,05 Dramat „Marja Magdalena“.

Poniedziałek 16 stycznia.

Katowice, fala 422 m.

16.20 Komunikaty Polskiego Związku Zrzeszeń Gospodarczych Wojew. Śląskiego — 16,40 Wykład języka polskiego (kurs niższy) — 17,05 Komunikaty 17,20 Transmisja odczytu z Krakowa — 17,45 Transmisja z Warszawy (Program dla dzieci i muzyka taneczna) — 18,55 Komunikaty — 19.15 Rozmaitości — 19,35 Odczyt: Tatry w poezji Jana Kasprowicza — 20,30 Transmisja koncertu kameralnego z Warszawy — 22,00 Komunikaty.

Warszawa, fala 1.111 m.

15,00 Komunikat meteorologiczny i gospodarczy — 16,00 i 16,40 Odczyty — 17,45 Program dla dzieci 18.15 Transmisja muzyki tanecznej — 19,05 Komunikat rolniczy — 19.15 Rozmaitości — 20,30 Koncert kameralny — 22,00 do 22,45 Komunikaty.

Kraków, fala 545 m.

12,00 Transmisja hejnału z wieży Marjackiej oraz koncertu z płyt gramofonowych — 15,00 Transmisja komunikatu gospodarczego — 17,20 Odczyt: Nowe zasady ubezpieczenia pracowników umysłowych — 17,45 Transmisja z Warszawy — 19,05 Transmisja komunikatu rolniczego — 19,15 Rozmaitości — 20.00 Transmisja hejnału z wieży Marjackiej i komunikaty sportowe — 20,30 Transmisja z Warszawy.

Poznań, fala 344,8 m.

12,45 Koncert muzyczno-wokalny. W przerwie koncertowej notowania giełdy zbożowej i towarowej 14,00 Giełda pieniężna — 17,45 Godzina muzyki kameralnej — 20,30 Transmisja koncertu z Warszawy — 22,30 Transmisja muzyki tanecznej.

Gliwice, fala 250 m.

Wrocław, fala 322.6 m.

16.30 Poranek muzyki Moszkowskiego — 18,00 Program dla rodziców — 19.20 Odczyt: Sport zimowy na Śląsku — 21,10 Transmisja z Gliwic: Produkcje chórów.

Berlin, fala 483.9 m.

15,30 Sprawy kobiece — 17,00 Koncert — 18,20 Pogadanka techniczna — 20,10 Oratorjum — 22,30 Muzyka taneczna.

Wiedeń, fala 217.2 m.

11,00 Poranek muzyczny — 16,15 Koncert popołudniowy — 17,15 Program dla młodzieży — 19,15 Premjery wiedeńskie — 20,05 Opera „Rycerskość wieśniacza“.

Nowe książki.

Rok 1809. Już wyszła z druku powieść historyczna z czasów napoleońskich Wacława Gąsiorowskiego (Wiesława Sclavusa) „Rok 1809“ w dwóch tomach.

Gąsiorowski pisał swój romans 25 lat temu, a przecież czytając go dzisiaj, ma się wrażenie, że te same stosunki wewnętrzne, antagonizmy i szkodliwe dla sprawy publicznej poczynania działy się przed 7-ma laty. Istotnie, historja się powtarza, a mimoto tak niewielu uczy. Tło jednak tych nastrojów i poczynań ówczesnych przewódców i społeczeństwa blednie całkowicie przy, mocnym tonem a mistrzowskiem piórem opisanym, przebiegu zmagań się armji młodego Księstwa ze świetnie uposażoną i stokroć liczebniejszą armją austrjacką, z uwypuklonym niezmiernie plastycznie opisem bitwy pod Raszynem, gdzie nieliczne pułki Księstwa pod wodzą Księcia Józefa stoczyły bohaterski bój z całą armją arcyksięcia Ferdynanda.

Zmordowany aż do znieczulenia żołnierz Księstwa ani przypuszczał, że cofając się do stolicy i opuszczając ją, nie klęskę Księstwu przynosi, lecz zwycięstwo, zakończone znacznem rozszerzeniem granic aż po San i Śląsk, które nietylko doraźnie powiększyły Księstwo Warszawskie, lecz pozostały na stałe i w późniejszem Królestwie Kongresowem, z wyjątkiem Wolnego miasta Krakowa.

Na tem faktycznem zwycięstwie pod Raszynem zakończony jest tom I „Roku 1809“; Tom II-gi uświadamia czytelnikowi ówczesną ogólno-europejską sytuację polityczną i prowadzi go wraz z armją Księstwa przez całą zwycięską kampanję pod wodzą Księcia Józefa.

Mistrzowskie pióro Gąsiorowskiego skreśliło w tej powieści niezliczoną ilość scen pierwszorzędnych, uwieńczonych opisem dwóch ponad wszystkiem górujących bitew: Raszyn i Essling. Jest w tem nie tylko wielki talent literacki, lecz i znajomość strategji wojskowej i gruntowne badanie dziejów. Dlatego też powieści historyczne Gąsiorowskiego zalecane są do czytania w szkołach wojskowych, bo i słusznie powinny tam być obowiązkową lekturą.

Nakładem i czcionkami firmy „Katolik“ spółka wydawnicza z ogr. odp. w Bytomiu Śląsk Opolski. — Za redakcję odpowiada Franciszek Godula w Król. Hucie.